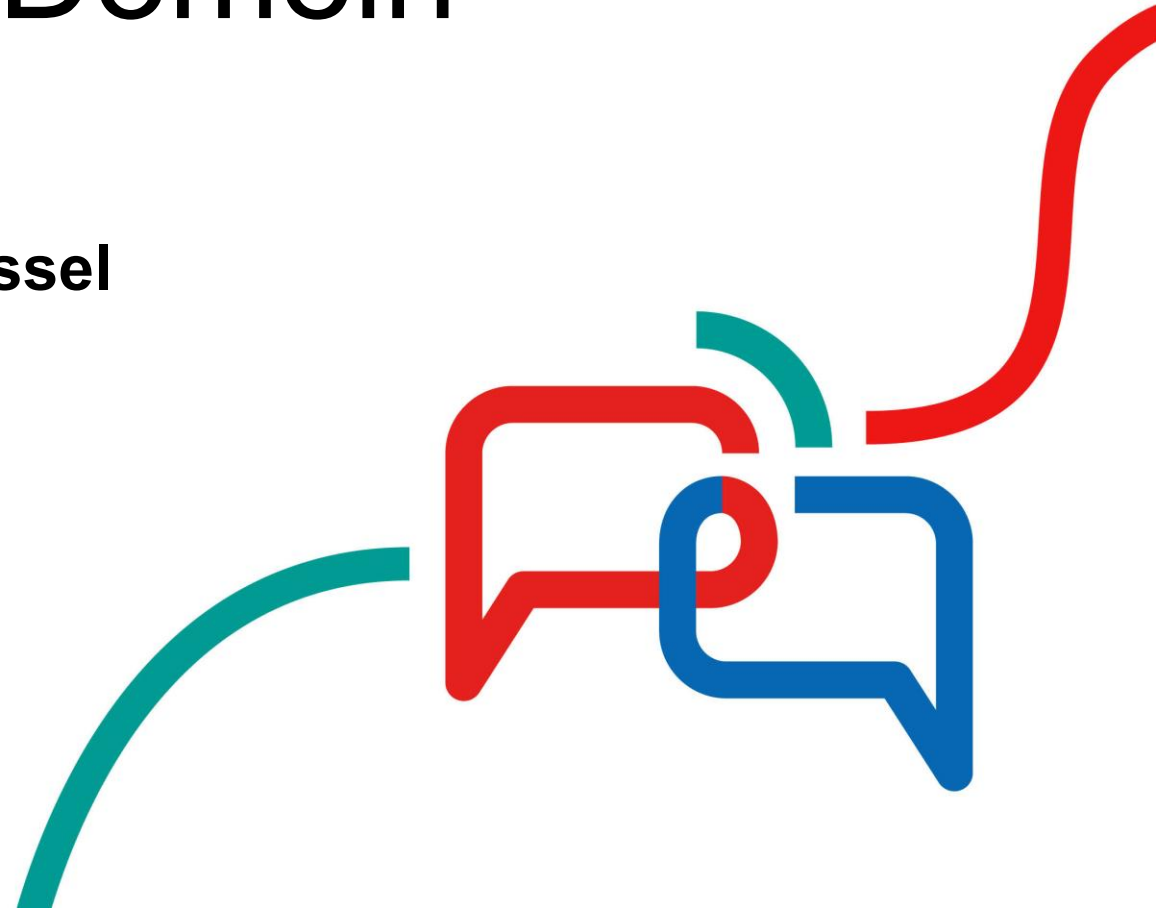

Platform Sociaal Domein

Initiatief van het Rijk en de VNG

**Bijdrage vergadering VNG Overijssel
(idem: Platform Sociaal Domein)
13-2-2026**

Inhoud

1. Haagsche actualiteiten

- Algemeen
- ZJO
- Ledenbrief 'reactie VNG op coalitieakkoord'

2. Overige ontwikkelingen PSD

3. Jullie top 5 in overdrachtdossier nieuwe Raad en College

Algemeen

1. Directiebezoek bij SZW (SVB, IND, Toeslagen, VNG)
2. Presentatie Houdbaarheidsonderzoek Wmo bij VWS

[Onderzoek naar houdbaarheid Wmo: politieke keuzes nodig | VNG](#)

ZJO

1. Grip op aantallen & kosten jeugdhulp <> inhoudelijk vs. macro/kostenbenadering
2. Afspraken huisartsen/jeugdartsen <> Toegang (aanloop naar wetsvoorstel Reikwijdte)
3. Toekomstscenario > voorstel over hoe door te gaan met transitie zonder transitiemiddelen

ZJO – volgende agenda

1. Positiebepaling Houdbaarheid Wmo
2. Herijking Koers MO, BW
3. Excuus Traject Gesloten Jeugdhulp (ALV)
4. Zorgfraude
5. Kansengelijkheid – bestaanszekerheid

Hamerstukken

Ledenbrief 6 februari

Reactie VNG op coalitieakkoord

1. Akkoord is 'verantwoord en vooruitstrevend, gericht op grote doorbraken en uitnodigend naar medeoverheden. In het akkoord zien we duidelijke erkenning, waardering en bereidheid tot samenwerking met gemeenten. Veel van onze bouwstenen zijn terug te vinden, wat vertrouwen geeft dat we samen stappen kunnen zetten.'
2. 'We komen uit een periode van slechte interbestuurlijke verhoudingen. Financieel en inhoudelijk stonden gemeenten en rijk tegenover elkaar. Gemeenten werden opgezadeld met niet-uitvoerbare wetten en kregen onvoldoende middelen voor de uitvoering van taken.'
3. 'De uitgestoken hand wordt gezien en gewaardeerd. De VNG gaat met het nieuwe kabinet in overleg om te komen tot een gezamenlijke agenda die uitvoerbaar is, richting geeft, focust op de lange termijn en het perspectief van inwoners voor ogen houdt.'

Ledenbrief 6 februari

Reactie VNG op coalitieakkoord (2)

Nodige opmerkingen:

1. Ambitie en middelen niet in balans.

- In veel gevallen nog niet adequaat of helder genoeg financieel onderbouwd.
- Nog geen dekking voor middelen uit afspraken commissie van Ark. Die moeten beschikbaar worden gesteld.
- Schrappen huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening in Wmo > Vooralsnog onduidelijk wat de precieze plannen en daarmee consequenties zijn voor gemeenten (zowel inhoudelijk als financieel).
- Ambitie bouwen en wonen positief, maar onvoldoende middelen en geen rekening met voorzieningen voor samenleven in de nieuwe wijken

2. Inhoudelijk missen aantal thema's (grotendeels)

- Bestaanszekerheid
- Kansengelijkheid
- Opvang Oekraïners

[Reactie VNG op coalitieakkoord 'Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland' | VNG](#)
[Bouwstenen voor een nieuw regeerakkoord](#)

Wij zijn Platform Sociaal Domein

Platform Sociaal Domein helpt gemeenten, het rijk en hun partners bij het slimmer inrichten van het sociaal domein en ondersteunt bij het verbeteren van de samenwerking in de regio's. Met als uiteindelijk doel: betere hulp aan inwoners en een veilige, gezonde maatschappij.

Kennis

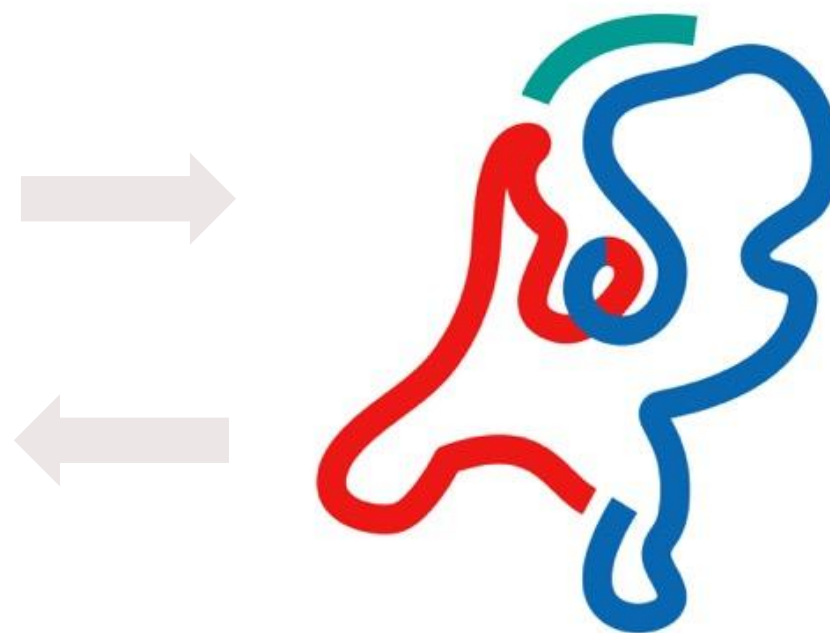
Inzicht

Advies

PSD basis-organisatie

Producten & diensten regioteam bij samenwerkings- & inrichtingsvraagstukken

Vergroten kennis & leervermogen

De praktijk versterken door kenniswerkplaatsen, leermethodieken en het ophalen van signalen

Organiseren van werksessies

Voor verdieping van een thema of vraagstuk en het samen werken aan oplossingsrichtingen

Versterken van de samenwerking

Het ondersteunen bij het verbeteren van regionale netwerken en samenwerkingsstructuren

Aanhaken van experts

Verbinding leggen met ons brede netwerk aan experts op diverse onderwerpen

Begeleiding van processen

Een onafhankelijke sparringpartner om een complex vraagstuk verder te brengen

Reconstrueren van casuïstiek

Reconstructie van casuïstiek en inzichten daarover teruggeven aan samenwerkingspartners

Concretiseren van opgaves

Ondersteunen bij het in de praktijk brengen van opgaves

Bemiddelingen

Begeleiden proces bij aanbieders in problemen om zorgcontinuïteit te waarborgen

Wat komt er het meest op ons af?

- Vragen over de bewegingen Sociaal Domein en Wonen en Jeugd.
 - Jeugd:
 - > Woonplaatsbeginsel,
 - > de nieuwe Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (7 okt)
 - > Hervormingsagenda Jeugd
 - Aanpak dakloosheid
 - > De versnellingsaanpak Dakloosheid/WLZ (Wet Langdurige Zorg) en de versnellingsaanpak Wonen Eerst.
 - Binnen de beweging Sociaal Domein en Wonen > dashboardgesprekken verbreden naar alle gemeenten, corporaties en andere stakeholders
 - Zowel regioteam Zorg en Veiligheid als Medisch – Sociaal > bewust meer focus op kleinere gemeenten

Jeugd: Wat valt op?

- Nog steeds veel vragen over Hervormingsagenda Jeugd.
- Samen met GO (Geïntegreerd Ondersteuningsaanbod), OZJ en VNG breed thema's geprioriteerd:
 - Regionalisering,
 - Standaardisatie en verbetering stelsel,
 - Voorkomen residentiële jeugdhulp en
 - Data en monitoring.
- Stevige Lokale Teams, vooral wanneer gemeenten het **Verkenninginstrument Toegang [VIT]** (willen) gaan gebruiken,
- Meer algemene jeugdbeleid thema's als preventie en reikwijdte, domeinoverstijgende zorg, inkoop en aanbesteden of interpretatie van wetgeving.
- Vragenlijsten aan alle jeugdregio's gestuurd over regionalisering, aansluitend op de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp en de Hervormingsagenda Jeugd > input voor ondersteuning komend jaar

Sociaal Domein en Zorg en Veiligheid: Wat valt op?

- Voorheen veel inzet op het opzetten van een goede regionale samenwerking met bijbehorende governance, Nu minder:
 - Inmiddels in de meeste regio's goed vormgegeven.
 - Geen nieuwe stimulerings-/subsidieregelingen voor de verbetering van de governance.
 - Vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen.

Kennispagina onbegrepen gedrag

Onbegrepen gedrag is een complex thema dat meerdere domeinen raakt: zorg, veiligheid, wonen en welzijn. Beleidsmakers en professionals hebben behoefte aan betrouwbare informatie en praktische handvatten om mensen beter te ondersteunen wanneer zij grip op hun leven dreigen te verliezen. Om aan deze behoefte tegemoet te komen heeft het Platform Sociaal Domein in samenwerking met BE-grip de [kennispagina over onbegrepen gedrag](#) gelanceerd.

De pagina biedt achtergrondinformatie, een overzicht van regionale netwerken en een kennisbank met interventies, rapporten en trainingen. Daarnaast bevat de pagina een interactieve landkaart met actuele projecten en initiatieven, waardoor professionals snel inzicht krijgen in wat er speelt en waar samenwerking mogelijk is. Zo stimuleren we kennisdeling en ontmoeting in het veld. Hiermee versterken we samenwerking en creëren we een duurzame infrastructuur voor kennisdeling. Dit is niet alleen een praktische tool, maar ook een strategische investering in betere ondersteuning en preventie binnen het sociaal domein.

Onbegrepen gedrag

Introductie

Wat is onbegrepen gedrag

Aanpak onbegrepen gedrag

Uitdagingen in de aanpak

Regionale initiatieven

Over deze kennispagina

Uitgelichte kennis

Bekijk de volledige kennisbank

Praktijkvoorbeelden

Niemandslaan

Deze podcast laat zien hoe mensen met ernstige psychische problemen tussen wal en schip vallen. Via verhalen en interviews belicht de podcast verschillende kanten van dit maatschappelijk probleem.

Onderzoek

Evaluatie aanpak personen met verward / onbegrepen gedrag

Deze video toont de belangrijkste inzichten en ontwikkelingen rondom de aanpak van onbegrepen gedrag in de regio's uit de evaluatie van het Actieprogramma Verward Gedrag door de Erasmus Universiteit.

Beleid en kaders

Eindrapportage Parlementaire verkenning

De rapporteurs van deze parlementaire verkenning hebben geprobeerd inzichten te verkrijgen in hoe de inzet van politie bij verward/onbegrepen gedrag verminderd kan worden en doen aanbevelingen.

KEN!

Kennis- en Expertisenetwerk voor
vraagstukken op het gebied van privacy
en gegevensdeling bij samenwerking
in het sociaal, zorg- en veiligheidsdomein

Hans Versteeg en Léon Sonnenschein
KEN@vng.nl

KEN!

- **Preventie met gezag:** Samen met de Task Force Gegevensdeling van het ministerie van Justitie en Veiligheid een pilot met een gemeente voor het inrichten van de gegevensdeling binnen de lokale persoonsgebonden aanpak jeugd. Ook: werksessie met de drie grote gemeenten over gegevensdeling bij de aanpak van criminele familienetwerken.
- **Implementatie WGS (Wet Gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden):**
Veel aandacht voor implementatie van deze wet.
 - Opstellen van handreikingen, factsheets, informatiesessies en vraag maar raak uurtjes.
 - Mijlpaal: vaststelling nieuwe template bestuurlijke afspraken voor de Zorg en Veiligheidshuizen (landelijke stuurgroep Zorg en Veiligheid).
- **Dag van de privacy:** 120 deelnemers
- **Afronding leergang Privacy- en gegevensdeling**

Ondersteuningsprogramma versterken van de sociale infrastructuur (sociaal ontwikkelbedrijven, SOB)

Geboden ondersteuning

- In veel regio's is de ondersteuning verschoven van verkenning naar concrete keuzes en (voorbereiding van) besluitvorming. Dat uit zich onder meer in:
 - Het opstarten van transitie- en visietrajecten;
 - Het objectiveren van financiële vraagstukken;
 - Het begeleiden van bestuurlijke gesprekken over koers, schaal en samenwerking;
 - Het expliciet maken van de maatschappelijke opgave voorbij de bestaande SOB-structuren.
- Nog steeds grote tempoverschillen
 - Projectleiders worden geworven
 - Steeds meer gezamenlijk gesprek

Leren en verantwoorden

GIDS

Het Platform Sociaal Domein ontwikkelt, in afstemming met Movisie en Platform31, de AI-gedreven kennisassistent 'GIDS' die gemeentelijke professionals in het sociaal domein helpt snel betrouwbare antwoorden te vinden op vraagstukken in hun dagelijkse praktijk.

Het unieke aan GIDS is dat het specifiek is ontwikkeld voor het sociaal domein, én er uitsluitend wordt gewerkt met gevalideerde informatie van kennispartners. De tool draagt daarmee bij aan een solide basis voor beleid en uitvoering. Dit stelt gemeenten én kennispartners in staat om inwoners effectiever te ondersteunen.

Systematisch leren van signalen

Voorbeelden van signalen die worden verdiept:

- Voorrang na Wmo-zorgtraject (Wet versterking regio Volkshuisvesting).
- Ervaringsdeskundigen onder druk.
- Alternatieven voor gesloten jeugdhulp i.s.m. OZJ, NJi en KBL.

Recent uitgewerkte signalen:

- Op- en afschalen in het sociaal domein.
- Toezicht op de Wet Langdurige Zorg en forensische bedden.
- Thuiszitters (vrijstelling leerplicht en uitschrijving scholen).
- Uitstroom uit residentiële jeugdzorg.

PLATFORM SOCIAAL DOMEIN
INITIATIEF VAN DE WMO EN HET RDK

Titel signaal _____ Namen _____
Omschrijving vraagstuk _____ Datum _____

Selectie

	Geheel niet van toepassing	Gedeeltelijk niet van toepassing	Enigszins van toepassing	Gedeeltelijk van toepassing	Geheel van toepassing
Frequentie	☐	☐	☐	☐	☐
Urgentie	☐	☐	☐	☐	☐
Tuning	☐	☐	☐	☐	☐
Impact	☐	☐	☐	☐	☐

Belangen betrokkenen

Verkenning van het vraagstuk

Oorzaken

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Typologie

Gevolgen

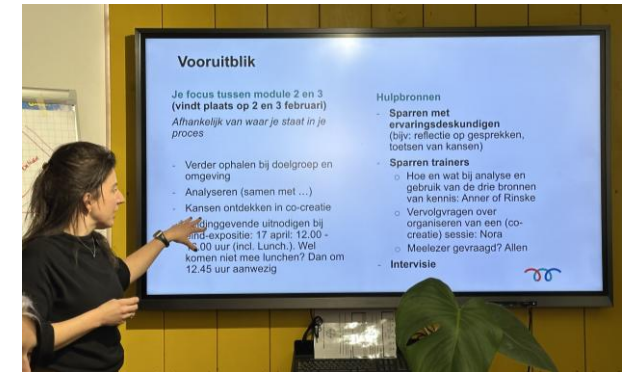
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Oplossingsmogelijkheden

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Opleiding van Praktijk naar Beleid

- In deze [opleiding](#) leren deelnemers hoe je beleid ontwikkelt dat echt werkt voor inwoners in een kwetsbare positie, waarbij je signalen uit de praktijk als vertrekpunt gebruikt. Deelnemers werken aan hun eigen praktijkvraagstuk met begeleiding, tools en coaching van ervaringsdeskundigen. Meerdere deelnemers uit de eerste leergang zijn geïnterviewd over het traject dat zij hebben doorlopen. Hun ervaringen zijn uitgelicht in de reeks: [Beleid dat werkt, begint in de praktijk](#).
- In oktober is de nieuwe leergang van de opleiding Van Praktijk naar Beleid gestart met deelnemers uit verschillende gemeenten en kennisorganisatie. In april 2026 wordt deze opleiding afgerond.
- Eind februari 2026 start de werving voor de derde leergang die in oktober 2026 van start zal gaan.

Tevredenheidsonderzoek

Het gemiddelde cijfer voor de mate waarin de ondersteuning helpend was 8,8

Het gemiddelde cijfer voor de verwachte impact op lange termijn 8,2

Ondersteuningstype	Waardering
Meelezen / meedenken	8,8
Organiseren netwerkbijeenkomst	9,5
Organiseren werksessie	8,8
Bemiddeling	8,8
Procesbegeleiding	8,7
Uitgebreid bestuurlijk leertraject	9,0
Probleemverkenning	8,7
Uitvoeren casusreconstructie	8,0
Begeleiden intervisie	7,8

Vraag aan jullie: Top 5 voor overdracht?

Wat is jullie Top 5 van opgaven/vraagstukken in het sociaal domein in het overdrachtdossier voor de nieuwe raad en het nieuw te vormen college?

Anner.Bindels@vng.nl

Platform-sociaaldomein.nl

Nassaulaan 12, 2514 JS Den Haag

Postbus 30435, 2500 GK Den Haag
